

Δήμος Καλαμάτας (1ο μέρος)

Δ.Ε. ΑΡΙΟΣ

Η Δημοτική Ενότητα Άριος έχει έκταση 22,50 km² και πληθυσμό 2.071 (απογραφή 2011). Ήταν Δήμος του Νομού Μεσσηνίας που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου. Λειτουργήσε την περίοδο 1999-2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε ως Δ.Ε. στον νέο Δήμο Καλαμάτας. Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του Νομού, στην ενδοχώρα. Αποτελείται από 6 Τοπικές Κοινότητες που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα, με έδρα το χωριό Άρις.

1. ΑΛΛΩΝΙΑ = ΓΚΟΡΤΖΟΓΛΙ. Είναι χωριό της Μεσσηνίας 17 χλμ από την Καλαμάτα. Υπαγόταν στον πρώην Δήμο Άριος, ενώ σήμερα υπάγεται στο Δήμο Καλαμάτας. Τα **Αλώνια** είναι χτισμένα σε πεδινή τοποθεσία με θέα προς τον Ταΰγετο. Απέχουν περίπου 17χλμ από την πόλη της Καλαμάτας. Ο πληθυσμός του χωριού είναι 152 κάτοικοι.

2. ΑΜΜΟΣ = ΜΠΑΛΙΑΓΑΣ. Η παλιά ονομασία του χωριού αναφέρεται στις απογραφές των Ενετών κατακτητών της Πελοπονήσου, το 1689 και το 1700. Σ' αυτές αναφέρονται (στην Ιταλική γλώσσα), τα σπίτια, οι οικογένειες, οι κάτοικοι, τα γεωγραφικά όρια του χωριού και τα ζώα που διατηρούσαν οι κάτοικοι του Baliaga (όπως το γράφουν), προκειμένου οι «πολιτισμένοι» κατακτητές, να φορολογήσουν συστηματικά και επακριβώς τους τότε κατοίκους του χωριού. Η ακριβής χρονολογία ίδρυσης του χωριού δεν είναι γνωστή. Πιθανολογούμενη περίοδος οικισμού του Άμμου, είναι μετά το 1204 και πριν το 1460 (επί Φραγκοκρατίας και Παλαιολόγων), πριν δηλαδή την πρώτη περίοδο της Τουρκοκρατίας του Μωάμεθ (1460 – 1685). Το χωριό δηλαδή μετράει περίπου 600 – 700 χρόνια ζωής. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν

έγγραφα στοιχεία που να τεκμηριώνουν απολύτως τα προαναφερόμενα. Τα ίδια ισχύουν και για τα υπόλοιπα χωριά της ομοιογενούς συστάδας οικισμών, Άρι, Αριοχώρι, Ανεμόμυλο, Ασπροπουλιά, Αλώνια και Πλατύ. Επί πρώτης Τουρκοκρατίας, το χωριό μας πήρε το όνομα Μπαλιάγας, από τον στρατιωτικό Τούρκο διοικητή του, φεουδάρχη Μπαλή Αγά. Αυτό το όνομα το διατήρησε επί 470 περίπου χρόνια, μέχρι το 1927, οπότε και μετωνομάσθηκε σε Άμμο. Ο τότε Πρόεδρος του χωριού Αντώνιος Γ. Κοσμόπουλος και το Κοινοτικό Συμβούλιο ζήτησαν τη γνώμη του δασκάλου και λογοτέχνη Κουτσούλη Αντώνη του Νικολάου. Αυτός τότε με τη μαγκούρα του χάραξε κάτω στο χώμα τη λέξη «**ΑΜΜΟΣ**». Έτσι έγινε ο νονός του νέου ονόματος του χωριού μας.

Ο Άμμος βρίσκεται 14 χλμ. βορειοδυτικά της και είναι αγροτική πεδινή περιοχή. Το χωριό έχει πληθυσμό 183 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Πηγή πληροφοριών από το ammosmessinias.gr

3. ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ = ΓΛΕΙΑΤΑ Ένα μικρό χωριό που είναι κοντά στο Πλατύ του σημερινού Καλλικρατικού Δήμου Καλαμάτας, πριν το 2010 ανήκε στον Καποδιστριακό Δήμο Άριος. Ο **Ανεμόμυλος** βρίσκεται κοντά στο Πλατύ και απέχει 18 χλμ. από την Καλαμάτα. Έχει πληθυσμό 111 κατοίκους.

4. ΑΡΙΟΧΩΡΙ = ΓΑΪΔΟΥΡΟΧΩΡΙ, ΒΛΑΧΑΤΑΓΑ Η σημερινή ονομασία δόθηκε στις 4 Νοεμβρίου του 1927. Και αυτό το χωριό αποτελεί τη συστάδα των χωριών Ασπροπουλιά, Πλατύ, Άμμος, Ανεμόμυλος, Αλώνια κλπ Βρίσκεται πάνω στο Εθνικό δρόμο Καλαμάτα – Τσακώνα.

5. ΑΡΙΣ = ΑΣΛΑΝΑΓΑ ή ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ. Στο τέλος της Τουρκοκρατίας και στα πρώτα χρόνια μετά την Επανάσταση του 1821 το χωριό ονομαζόταν Ασλάναγα (προφανώς από τον επικεφαλής Αγά που λεγόταν Ασλάν). Μετά την ίδρυση του νέου Ελληνικού Κράτους μετονομάστηκε σε Μεσοποταμία. Η ονομασία αυτή ήταν προφανώς εμπνευσμένη από το ότι το χωριό ήταν κτισμένο μεταξύ δύο ποταμών, του Άριος και του Πάμισου. Στη συνέχεια το χωριό άλλαξε εκ νέου όνομα, μετονομαζόμενο σε Άρι, από τον παρακείμενο ποταμό.

Το ξυλόγλυπτο τέμπλο της κεντρικής εκκλησίας του χωριού, κατασκευασμένο από Ηπειρώτες καλλιτέχνες, τον 19ο αιώνα. Το

υδροηλεκτρικό φράγμα του Πάμισου συγκρατεί τα νερά του ποταμού. Τα αργοκινούμενα και άφθονα νερά του συγκρατημένου ποταμού ευνοούν την ανάπτυξη πλούσιας χλωρίδας και πανίδας στις όχθες του. Ο παραδοσιακός σαϊτοπόλεμος και το Κάψιμο του Ιούδα πραγματοποιούνται κάθε χρόνο τη Δευτέρα του Πάσχα στον Άρι, προσελκύοντας θεατές από όλο το Νομό.

Ο **Άρις** έχει πληθυσμό 515 κατοίκους και βρίσκεται βορειοδυτικά της Καλαμάτας και σε απόσταση 14 χλμ. και είναι αγροτική πεδινή περιοχή. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τον αγροτικό τομέα και ιδιαίτερα με την καλλιέργεια της ελιάς, παράγοντας εξαιρετικής ποιότητας και γεύσης παρθένο ελαιόλαδο, αλλά και ποικίλα οπωροκηπευτικά προϊόντα.

6. ΑΣΠΡΟΠΟΥΛΙΑ = ΜΠΙΣΜΠΑΡΔΙ. Η Ασπροπουλιά είναι ένα χωριό του τέως Δήμου Άριος. Βρίσκεται στον μεσσηνιακό κάμπο δίπλα στον ποταμό Άρι και περίπου 12 χιλιομέτρων απόσταση από την Καλαμάτα. Και αυτό το χωριό άλλαξε το παλιό του όνομα το 1927. Το χωριό εορτάζει πανηγυρικά στις 20 Ιουλίου ημέρα του προφήτη Ηλία ενώ κύριος ναός είναι αυτός της Ζωοδόχου Πηγής.